

دانشگاه شهرکرد

«بسمه تعالی»

فهرست نگارش اصولی مستند و گزارش‌های علمی فارسی

گروه مهندسی کامپیوتر
دانشکده فنی و مهندسی

دانشگاه شهرکرد

خرداد ماه ۱۴۰۳

توجه به جزئیات و دقت بالا در نگارش مستندات و متون علمی بسیار مهم است. محقق می‌بایست پس از نگارش متن، چندین بار به صورت‌های مختلف (چاپی یا غیر چاپی) متن را خوانده و ویرایش کند و در آخر از شخص دیگر برای خوانش و ویرایش نهایی متن کمک بگیرد چراکه اشکالات ریز املایی و نگارشی به دلایل مختلف از چشم نویسنده پنهان می‌ماند. در جدول زیر لیست مواردی که محقق حتماً باید آن‌ها را بررسی و لحاظ کند، آورده شده‌است. فهرست زیر را به گزارش خود پیوست نمایید.

نتیجه بررسی		جزئیات	کلیات
رعایت شده	رعایت نشده		
☐	☐	فصل‌بندی پایان‌نامه: فصل اول: کلیات (مقدمه) فصل دوم: مفاهیم پیش‌زمینه و مرور کارهای مرتبط فصل سوم: روش پیشنهادی فصل چهارم: ارزیابی (تشریح پیاده‌سازی، شبیه‌سازی، تحلیل‌های انجام‌شده، اثبات و ...) فصل پنجم: نتیجه‌گیری و کارهای آتی	
☐	☐	حجم پایان‌نامه حدود ۱۰۰ صفحه مناسب است. مقدمه حدود ۵-۷، جمع‌بندی ۳-۵ و بقیه فصل‌ها ۲۰-۲۵ صفحه حدوداً مناسب است.	
☐	☐	هر فصل با زیرعنوان «مقدمه» شروع و با زیرعنوان «نتیجه» ختم می‌شود. فصل اول استثنائاً می‌تواند نتیجه نداشته‌باشد. در زیرعنوان مقدمه، دلیل وجودی فصل، اطلاعاتی که این فصل را به فصول قبلی و بعدی مرتبط کند، مروری بر محتوای مطالبی که در ادامه می‌آید و مرور ساختار فصل جزء محتوای بخش مقدمه است. در بخش نتیجه، خلاصه و جمع‌بندی مجدد از مطالب ارائه می‌شود و مطالبی که پس از تلفیق محتوای فصل می‌توان آن‌ها را ذکر کرد، بیان می‌شود.	ساختار مستند
☐	☐	عنوان و شماره فصل حدود ۱/۳ بالای صفحه اول و چپ‌چین قرار می‌گیرد و متن از حدود ۲/۳ آخر صفحه اول شروع می‌شود.	
☐	☐	زیرعنوان‌ها در هر فصل شماره‌دار هستند. مثلاً بخش مقدمه از فصل ۲ به صورت ۲-۱ شماره‌دهی می‌شود.	
☐	☐	هر زیرعنوان کمتر از سه و بیشتر از هفت پاراگراف نیست. در صورتی که مطالب یک زیرعنوان بیش از هفت پاراگراف شد، زیرعنوان داخلی برای آن در نظر گرفته می‌شود.	
☐	☐	حداکثر تا سه شماره زیرعنوان جلو می‌رویم. در صورت نیاز به بخش‌بندی بیشتر متن از بولت یا الف، ب، ج استفاده می‌کنیم.	

☐	☐	در هر پاراگراف یک مفهوم واحد بیان شده است. جمله اول، جمله اصلی پاراگراف است و جملات بعد باید آن را تکمیل کنند.	
☐	☐	مسائلی از قبیل یکسان بودن فاصله پاراگراف‌ها، یکنواختی فونت، شماره و فاصله قبل و بعد عناوین و اینکه زیرنویس‌ها با حروف بزرگ شروع شوند، می‌بایست رعایت شود.	
☐	☐	قبل از علائم سجاوندی مثل . ، ؛ : ؛ فاصله نیست ولی بعد از آن‌ها حتماً یک فاصله هست. نشانه‌های سجاوندی مثل نقطه یا کاما، داخل گیومه قرار می‌گیرند. مثال:	
		جمله درست: «هدف از مهندسی نرم‌افزار، تهیه‌ی نرم‌افزار طبق اصول مهندسی است.» جمله نادرست: «هدف از مهندسی نرم‌افزار، تهیه‌ی نرم‌افزار طبق اصول مهندسی است.»	
☐	☐	پرانتر یا کروش به عبارتی که آن را محصور کرده می‌چسبد ولی از متون قبل و بعد خود یک فاصله دارد. مثالاً «نوشتن یک متن علمی (به ویژه یک پایان نامه) نیاز به دقت، تمرکز و مرور چندین باره متن دارد»	حروف چینی و متن فاصله
☐	☐	بولت یا متن شماره‌دار باید با یک تورفتگی همراه باشد.	
☐	☐	زیرنویس‌های انگلیسی چپ‌چین و زیرنویس‌های فارسی راست‌چین هستند.	
☐	☐	برای کلمات انگلیسی در متن از فونت یکسان استفاده می‌شود. معمولاً از Times New Roman استفاده می‌شود.	
☐	☐	شماره فونت انگلیسی دو شماره کمتر از فونت فارسی هستند.	
☐	☐	جملات انگلیسی کامل (مثل عنوان و مراجع انگلیسی) چپ‌چین هستند.	
☐	☐	بعد از زیرعنوان‌ها کالن (:) قرار نمی‌گیرد.	
☐	☐	همه فرمول‌ها با فرمول‌نویس نوشته شده‌اند و هر فرمول شماره دارد. متغیرهای مورد استفاده در فرمول‌ها و در متنی که آن‌ها را توضیح می‌دهیم <u>ایتالیک</u> هستند.	
☐	☐	از معادل‌های فارسی درست برای کلمات استفاده شده‌باشد. در صورت امکان از واژه‌نامه‌های تخصصی مثل واژه‌نامه انجمن رمز یا <u>واژه‌نامه انجمن کامپیوتر</u> استفاده شود.	ملاحظات ترجمه کلمات انگلیسی
☐	☐	کلمات اختصاری و کلمات انگلیسی که ترجمه شده و ترجمه متداولی نیستند، در اولین مرتبه زیرنویس شوند.	
☐	☐	اسامی مؤلفین خارجی، فارسی نوشته شده و در اولین ظهور زیرنویس انگلیسی آن‌ها ذکر شود.	
☐	☐	شکل‌ها و جداول اقتباسی مورد استفاده در متن به زبان فارسی ترجمه شوند.	
☐	☐	شکل‌ها از لحاظ ظاهر و اندازه مناسب‌سازی شوند.	
☐	☐	هر شکل و هر جدول شماره و توضیح (Caption) فارسی دارد.	شکل‌ها و جداول
☐	☐	توضیح شکل‌ها زیر آن‌ها و توضیح جداول بالای آن‌ها و به صورت وسط‌چین است.	
☐	☐	حتماً قبل از ظاهر شدن شکل یا جدول در متن به آن ارجاع داده‌شود.	
☐	☐	شکل‌ها و جداول در محل‌های مناسبی از صفحه قرار گیرند.	
☐	☐	رسم‌الخط فارسی، جدانویسی کلمات و استفاده از فاصله مجازی رعایت شود. برای مثال «می‌شود» صحیح است؛ نه «می‌شود» و نه «میشود».	

○	○	<p>اعداد کمتر از ده در متن به صورت حرفی نوشته می‌شوند مگر در ارجاع به شکل‌ها، جدول‌ها و فصل‌ها.</p>	<p>طرز نگارش فارسی</p>
		<p>برای نوشتن مراجع از یک استاندارد مشخص استفاده کرده و همه جا آن را رعایت کنید. برای مثال اگر از استاندارد IEEE استفاده می‌کنید، مرجع‌دهی باید به شکل زیر باشد:</p> <p>M. Lindvall and I. Rus. "Process diversity in software development," <i>IEEE Software</i>, vol.17, no.4, pp.14-18, Jul/Aug 2000.</p>	
○	○	<p>اخلاق علمی در مرجع‌دهی باید رعایت شود. مگر در موقع نقل قول مستقیم، هیچگونه متنی حتی یک پاراگراف نباید از عین متن دیگر کپی شود. ترجمه عین متن دیگران به فارسی هم همین حکم را دارد. هر جا نیاز به اشاره به کار دیگران داشتیم باید به انشاء خودمان باشد و حتماً به صورت مناسب مرجع‌دهی شود.</p>	
○	○	<p>فهرست مراجع به صورت استاندارد و با اطلاعات کامل تهیه شود؛ به ویژه ارجاع به مراجع وبی به صورت استاندارد باشد.</p>	
○	○	<p>شماره مراجع در متن فارسی باشد.</p>	مرجع‌دهی صحیح
○	○	<p>در انتهای عنوان شکل‌ها یا جدول‌هایی که از مراجع اقتباس شده‌اند، شماره مرجع ذکر شود.</p>	
○	○	<p>نیازی به ذکر عنوان مرجع در متن نیست. فقط شماره مرجع کافی است. در صورت نیاز اسم نویسندگان ذکر شود. مثال: «ساداتی و همکارانش در [۱۲] فلان روش را ارائه داده‌اند.»</p>	
○	○	<p>هرجا از عین متن دیگران استفاده کردیم، آداب نقل قول مستقیم (Direct quoting) رعایت شود. یعنی عبارات نقل قول شده در یک خط جدا، داخل گیومه و با تورفتگی مناسب است. علامت نقل قول در فارسی «گیومه» است. از علامت "دابل کوتیشن" استفاده نکنید.</p>	
○	○	<p>در نقل قول مستقیم فقط ذکر شماره مرجع در متن کفایت نمی‌کند. برای جزئیات دیگر به کتاب شیوه ارائه مراجعه کنید. ما در متون فنی معمولاً به ندرت نیاز به نقل قول مستقیم پیدا می‌کنیم.</p>	